

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Τι είναι οι Ψευδόφιλες Μονάδες;

Καθώς οι γλώσσες, όπως οι ζωντανοί οργανισμοί, εξελίσσονται και αλλάζουν, συνάπτουν διαφόρων ειδών σχέσεις ανάμεσά τους. Οι ψευδόφιλες μονάδες (ΨΜ) είναι το αποτέλεσμα τέτοιων επαφών ανάμεσα στις γλώσσες. Στη σχετική βιβλιογραφία, οι ΨΜ ορίζονται με πολλούς και ποικίλους τρόπους. Για τις ανάγκες του παρόντος λεξικού, ορίζουμε τις ΨΜ ως λέξεις που ανήκουν σε διαφορετικές γλώσσες και των οποίων οι φωνολογικές μορφές είναι παρεμφερείς, το νόημά τους όμως διαφέρει σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό.

Οι ΨΜ προκύπτουν κατά κανόνα ως αποτέλεσμα δανεισμού. Ο δανεισμός μπορεί να αφορά είτε ανεξάρτητο δανεισμό μιας λέξης από τη Γλώσσα Α προς τις Γλώσσες Β και Γ, όπως στην περίπτωση του λατινικού “arena,” το οποίο δανείστηκαν ανεξάρτητα η Αγγλική ως “arena” και η Ελληνική ως “αρένα”· ή μπορεί να αφορά άμεσο δανεισμό μιας λέξης από τη Γλώσσα Α προς τη Γλώσσα Β, όπως με το ελληνικό “λεξικό(ν)” το οποίο δανείστηκε η αγγλική ως “lexicon,” και με το αγγλικό “film” το οποίο δανείστηκε η ελληνική ως “φιλμ.” Όπως φανερώνουν αυτά τα παραδείγματα, τέτοιες περιπτώσεις δανεισμού αποτελούν τόσο πολιτισμικές όσο και γλωσσικές ανταλλαγές ανάμεσα στις εμπλεκόμενες γλώσσες. Έτσι, γνωστικά αντικείμενα που καλλιεργήθηκαν σε υψηλό επίπεδο, ή νωρίτερα, σε έναν ορισμένο πολιτισμό, όπως η φιλοσοφία, τα μαθηματικά, και η ιατρική στην αρχαία Ελλάδα, συχνά αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των δανείων από αυτή τη γλώσσα προς άλλες. Αντίστροφα, δάνεια από την αγγλική προς την ελληνική υπερτερούν στην περιοχή της τεχνολογίας. Σε άλλες περιοχές ανθρώπινης δραστηριότητας, και οι δύο γλώσσες δανείστηκαν όρους από εκείνες τις γλώσσες/πολιτισμούς που καλλιέργησαν αυτές τις δραστηριότητες σε υψηλό επίπεδο, όπως τη γαλλική στην περίπτωση της γαστριμαργίας, και την ιταλική στην περίπτωση της μουσικής. Καθώς μια λεξική μονάδα μεταφυτεύεται στο νέο της περιβάλλον, είναι δυνατό να διατηρήσει ένα μέρος του αρχικού της νοήματος, είναι όμως επίσης δυνατό να αναπτύξει, μέσω των διαδικασιών της διεύρυνσης ή της εξειδίκευσης του νοήματος, καθώς και μέσω των διαδικασιών της βελτίωσης ή της επιδείνωσης, νέες σημασίες και/ή συνδηλώσεις (συγκινησιακούς τόνους) που απουσιάζουν από τον αρχικό όρο.

Όταν δύο γλώσσες συνδέονται γενετικά, όπως η αγγλική και η ελληνική, που ανήκουν στην Ινδο-Ευρωπαϊκή (ΙΕ) οικογένεια γλωσσών, οι ΨΜ είναι δυνατό να μην εμπλέκουν δανεισμό, αλλά την ανεξάρτητη μετεξέλιξη μιας λεξικής ρίζας της ‘μητέρας-γλώσσας’ σε λεξικές μονάδες παρεμφερούς φωνολογικής μορφής στις διάδοχες γλώσσες. Τέτοια είναι η περίπτωση του αγγλικού “new” και του ελληνικού “νέος”, που ανάγονται στην ίδια Ινδο-Ευρωπαϊκή ρίζα που επίσης συναντάται στο σανσκριτικό *nava*, το λατινικό *novus*, και το (αρχαίο) ελληνικό *νέος*. Η νέα ελληνική λέξη είναι άμεσος απόγονος της αρχαίας, ενώ η αγγλική λέξη είναι απόγονος του αρχαίου αγγλικού *nīwe*, *neowe*, που ανάγεται στη γερμανική ομάδα ΙΕ γλωσσών.

Τέλος, υπάρχει και η περίπτωση της τυχαίας διαγλωσσικής φωνολογικής ομοιότητας ανάμεσα σε δύο λέξεις, όπως στην περίπτωση του ελληνικού “τόπι” και του αγγλικού “topi” ή “topee” (= καπέλο, στη ινδική χερσόνησο).

Αποτέλεσμα όλων αυτών των διαφορετικών διαδικασιών γένεσης, οι ΨΜ εμπλουτίζουν το εκφραστικό φάσμα των γλωσσών στις οποίες ανήκουν, αλλά συνάμα αναδεικνύονται σε «πονοκέφαλο» για τον μαθητή της ξένης γλώσσας καθώς και για

το μεταφραστή, που πρέπει να είναι πάντα σε εγρήγορση ώστε να μην πέσουν, παραπλανημένοι από τη μερική ομοιότητα ανάμεσα στις δύο λέξεις, στην παγίδα της πλήρους ταύτισης του φάσματος των σημασιών και των χρήσεών τους.

2. Οι ΨΜ σε αυτό το λεξικό

Κατά τη σύνταξη αυτού του πρώτου—όσο μπορούμε να γνωρίζουμε—αγγλο-ελληνικού λεξικού ΨΜ, βασικό μας μέλημα υπήρξε ο συνδυασμός της ευρύτητας κάλυψης με την ευχρηστία. Η έμφαση στην ευρύτητα κάλυψης μας οδήγησε να αναζητήσουμε τρόπους αύξησης του αριθμού των λημμάτων, με αποτέλεσμα να ελέγχουμε αυστηρά τόσο το είδος όσο και το μήκος των λημμάτων. Κριτήρια γραμματικής φύσεως και συχνότητας εμφάνισης μας βοήθησαν προς αυτή την κατεύθυνση (βλ. *Επιλογή των λημμάτων* και *Επιλογή των παραδειγμάτων*). Η έμφαση στην ευχρηστία, από την άλλη, υπαγόρευσε πολλές από τις επιλογές μας σχετικά με τα μεταφραστικά ισοδύναμα και τις λεξικογραφικές ενδείξεις, καθώς και τη χρήση των υποσημειώσεων (βλ. *Δομή των λημμάτων*, *Μεταφραστικά ισοδύναμα* και *Λεξικογραφικές Ενδείξεις*).

Σε κάθε περίπτωση, δώσαμε προτεραιότητα στην οπτική του χρήστη του λεξικού. Το λεξικό απευθύνεται πρωταρχικά σε ιθαγενείς ομιλητές της ελληνικής που έχουν επαρκή γνώση της αγγλικής ώστε να υποψιαστούν την παρουσία μιας ΨΜ, αλλά ίσως χρειάζονται λίγη βοήθεια για να προσδιορίσουν την ακριβή της σημασία και/ή το κατάλληλο μεταφραστικό ισοδύναμο. Στα πλαίσια της προσπάθειάς μας να συνδράμουμε το χρήστη στη διεύρυνση των γνώσεών του για την ξένη γλώσσα, ενίοτε παρέχουμε (σε παρένθεση) σύντομες επεξηγήσεις όρων που περιλαμβάνουν πολιτισμικές αναφορές ανοίκειες για τον μη ιθαγενή ομιλητή, όπως στην περίπτωση του “lord / λόρδος = λόρδος (τιμητικός τίτλος που απονέμεται από τη βασίλισσα ή κληρονομείται).” Επίσης, μέσω της επιλογής των παραδειγμάτων, προσπαθήσαμε να διασφαλίσουμε ότι κάθε σημασία μιας λέξης εμφανίζεται στο πλέον χαρακτηριστικό της περικείμενο. Για το λόγο αυτό, τα παραδείγματα έχουν ενίοτε συμπτυχθεί ως προς το μήκος και απλοποιηθεί ως προς τη γραμματική τους δομή, ώστε να διευκολύνεται η ανάγνωση και η ανάκλησή τους.

Παράλληλα, δεν αγνοήσαμε τις ανάγκες του επαγγελματία μεταφραστή. Έτσι, προτιμήσαμε μονολεκτικά μεταφραστικά ισοδύναμα που μπορούν να ενσωματωθούν σε μία πρόταση ευκολότερα από τα τυχόν περιφραστικά, ακόμη και όταν τα περιφραστικά ισοδύναμα ανταποκρίνονται σε υψηλότερα επίπεδα ακρίβειας (οπότε και δίνονται σε παρένθεση). Αυτή είναι η περίπτωση, για παράδειγμα, του “tunnel vision” που μεταφράζουμε ως “όραση δίκην τηλεσκοπίου,” το οποίο αποδίδεται ακριβέστερα ως “χαρακτηριστική στένωση των οπτικών πεδίων με αποτέλεσμα ο ασθενής να βλέπει σαν μέσα από σωλήνα.” Επίσης, συμπεριλάβαμε εξειδικευμένη ορολογία όταν ο ειδικός όρος αποτελεί μία από τις σημασίες μιας λέξης που έχει και άλλες, γενικότερες σημασίες τρέχουσας χρήσης στη γλώσσα (βλ., π.χ., τη νομική σημασία του όρου “delivery,” και την ιατρική σημασία του όρου “version”). Σε αυτές τις περιπτώσεις αναζητήθηκε η συμβουλή ειδικών για να ανευρεθεί το πιο κατάλληλο ελληνικό μεταφραστικό ισοδύναμο. Εντούτοις, το παρόν λεξικό συνεχίζει να απευθύνεται στο γενικό χρήστη και δεν έχει την πρόθεση να καλύψει τις εξειδικευμένες ανάγκες ορολογίας ιδιαίτερων κλάδων, ή να υποκαταστήσει την ανάγκη αναδρομής σε εξειδικευμένα λεξικά όρων. Ως εκ τούτου, η κύρια χρησιμότητά του για το μεταφραστή είναι ως ένα πρώτο σημείο αναφοράς που θα του

παρέχει χρήσιμες ενδείξεις για τη σημασία ενός εξειδικευμένου όρου, την οποία μπορεί κατόπιν να αναζητήσει σε εξειδικευμένα λεξικά ορολογίας.

2.1 *Επιλογή των λημμάτων*

Χωρίς αμφιβολία ο πραγματικός αριθμός ζευγαριών ΨΜ ανάμεσα στα αγγλικά και τα ελληνικά υπερβαίνει τα περίπου 1.000 λήμματα που περιλαμβάνονται σε αυτό το λεξικό. Σ' αυτή την πρώτη έκδοση του λεξικού, περιοριστήκαμε στις λέξεις εκείνες που είναι ΨΜ από τα αγγλικά προς τα ελληνικά, δηλαδή, αγγλικές λεξικές μονάδες των οποίων το φάσμα σημασιών υπερβαίνει το φάσμα σημασιών των αντιστοιχών ελληνικών, με αποτέλεσμα μερικές από τις σημασίες της αγγλικής λέξης (ή όλες) να μην αποδίδονται από την αντίστοιχη ελληνική λέξη. Όταν όλες οι σημασίες της αγγλικής λέξης μπορούν να αποδοθούν από την αντίστοιχη ελληνική, οι δύο λέξεις θεωρούνται 'αληθώς φίλες' μονάδες (ΑΜ), και το ζεύγος δεν συμπεριλαμβάνεται στο λεξικό. Σε μία μελλοντική έκδοση, θα θέλαμε να συμπεριλάβουμε και εκείνες τις λέξεις (και σημασίες) που είναι ΨΜ από τα ελληνικά προς τα αγγλικά, δηλαδή δυνάμει του γεγονότος ότι η ελληνική λέξη εκφράζει κάποιες σημασίες που αποδίδονται από άλλες λέξεις στα αγγλικά.

Ακόμα όμως και μια τέτοια προσπάθεια θα αυξήσει μάλλον την ευρύτητα κάλυψης του λεξικού παρά θα εξασφαλίσει την πληρότητά του. Κι αυτό γιατί η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα σε μια στιγμιαία αλλαγή κώδικα για την πλήρωση μιας συγκεκριμένης επικοινωνιακή ανάγκης και τον κατεξοχήν δανεισμό μια λέξης από μια άλλη γλώσσα είναι πολύ λεπτή και μπορεί να χαραχθεί μόνο με βάση συμβατικά κριτήρια, όπως η καταχώρηση των δύο λέξεων σε καθιερωμένα λεξικά. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ο αριθμός ΨΜ ανάμεσα σε δύο γλώσσες σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή να είναι ρευστός και κάθε άλλο παρά σταθερός. Μιλώντας με σημερινά δεδομένα, η ανάδειξη της αγγλικής (υπό τη μορφή των διάφορων τοπικών της ποικιλιών) σε παγκόσμια γλώσσα με τη βοήθεια της τεχνολογίας και του διαδικτύου ανάγει τη δημιουργία νέων ζευγαριών ΨΜ, ιδιαίτερα ανάμεσα στην αγγλική και άλλες γλώσσες, σε μια διαρκή διαδικασία. Η άμεση αναμετάδοση των ειδήσεων «τη στιγμή που συμβαίνουν» από διεθνείς ειδησεογραφικούς οργανισμούς επιτείνει αυτή την τάση. Το ποιες από αυτές τις πρόσφατα δανεισμένες λεξικές μονάδες (όπως το πρόσφατο «τσουνάμι») θα επιβιώσουν στη δανειζόμενη γλώσσα θα το αποφασίσει η ιστορία. Ένα λεξικό ΨΜ, όπως και κάθε λεξικό, αποπειράται απλά να «φωτογραφίσει», να «παγώσει» στο χρόνο την περιρρέουσα γλωσσική κατάσταση. Κατά τη λημματογράφηση για το παρόν λεξικό, σταθήκαμε σκόπιμα συντηρητικοί και σε γενικές γραμμές συμπεριλάβαμε ως ΨΜ μόνο ζευγάρια λέξεων των οποίων και τα δύο μέλη καταχωρούνται ανεξάρτητα στα πιο πρόσφατα μονόγλωσσα αγγλικά και ελληνικά λεξικά.

Η τελευταία τεχνολογία, όμως, δεν περιπλέκει μόνο τη ζωή του λεξικογράφου αυξάνοντας τις δυνατότητες για πολιτισμικές και γλωσσικές ανταλλαγές ανάμεσα στους λαούς, αλλά αποτελεί και πολύτιμο βοήθημα στην άσκηση της λεξικογραφίας. Έτσι, σε περίπτωση που, στη διάρκεια της λημματογράφησης, οι έντυπες και ηλεκτρονικές εκδόσεις καθιερωμένων λεξικών δεν κάλυπταν πλήρως τη γλωσσική μας διαίσθηση, ανατρέξαμε επίσης σε ηλεκτρονικά σώματα κειμένων (το British National Corpus και τον Εθνικό Θησαυρό Ελληνικής Γλώσσας: Σώμα κειμένων του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου) καθώς και στο διαδίκτυο, τόσο για να αποφασίσουμε κατά πόσο θα έπρεπε να καταχωρήσουμε συγκεκριμένα ζεύγη παρεμφερώς ηχούντων λέξεων ως ΨΜ, όσο και για να προσδιορίσουμε τον αριθμό των σημασιών τους και τη συχνότητα εμφάνισης κάθε σημασίας.

Ως γενική αρχή, περιλάβαμε ζευγάρια ΨΜ όταν η πιθανότητα σύγχυσης μεταξύ τους είναι μεγάλη εξαιτίας της δυνατότητας των δύο λέξεων να εμφανιστούν στο ίδιο περικείμενο. Για τον προσδιορισμό αυτών των ζευγαριών χρησιμοποιήσαμε καταρχήν το ετυμολογικό κριτήριο, εξετάσαμε δηλαδή αν οι δύο λέξεις συνδέονται ετυμολογικά. Ωστόσο, κρίναμε ότι το ετυμολογικό κριτήριο αφ'εαυτού δεν επαρκεί για να συμπεριλάβουμε συγκεκριμένα ζεύγη ΨΜ στο παρόν λεξικό, αλλά έπρεπε να συνοδεύεται από φωνολογική ομοιότητα και από τη δυνατότητα σύγχυσης των δύο λέξεων σε κάποια περιβάλλοντα. Κάποιες φορές, συμπεριλάβαμε ζεύγη ΨΜ παρότι δεν πληρούσαν το ετυμολογικό κριτήριο, εφόσον πληρούσαν τις δύο αυτές τελευταίες προϋποθέσεις, όπως το “paragon / παράγοντας.” Από την άλλη, δε συμπεριλάβαμε το ελληνικό “τόπι” και το αγγλικό “topi” ή “topee” (= καπέλο, στην ινδική χερσόνησο), παρότι χαρακτηρίζονται από (τυχαία) φωνολογική ομοιότητα, καθώς κρίναμε ότι η πιθανότητα σύγχυσης ανάμεσά τους είναι μικρή. Τέλος, δεδομένου ότι η φωνολογική ομοιότητα είναι θέμα βαθμού—αφού οι λέξεις, δάνειες ή κληρονομημένες, προσαρμόζονται στο φωνολογικό σύστημα της γλώσσας στην οποία ανήκουν—χρησιμοποιούμε τον όρο «φωνολογική ομοιότητα» χαλαρά για να καλύψουμε τόσο φωνολογικές όσο και οπτικές διαδικασίες λεξικής αναγνώρισης, όπως συμβαίνει, για παράδειγμα στην περίπτωση των “psychic (/ˈsaɪkɪk/) / ψυχικός (/ˈpsɪçiˈkɒs/).”

Μία πρόσθετη παράμετρος που αυξάνει την πιθανότητα σύγχυσης ανάμεσα στην αγγλική λέξη και την ελληνική της ‘ψευδώς’ φίλη αφορά το αν οι δύο λέξεις ανήκουν στην ίδια γραμματική κατηγορία, γεγονός που κάνει αδύνατη τη μεταξύ τους διάκριση με βάση γραμματικά κριτήρια, αφού μπορούν να εμφανίζονται σε παρόμοιες συντακτικές θέσεις μέσα στην πρόταση. Λαμβάνοντας υπ’όψιν αυτή την παράμετρο, περιλάβαμε μόνο ζεύγη ΨΜ που ανήκουν στην ίδια γραμματική κατηγορία, απορρίπτοντας ζεύγη των οποίων τα δύο μέλη ανήκουν σε διαφορετικές γραμματικές κατηγορίες, όπως τα “ephemera (επιθ) / εφήμερα (ουσ),” “ferry (ρ) / φέρι (μποτ) (ουσ),” και “novel (επιθ) / νουβέλα (ουσ).”

Με το ίδιο σκεπτικό, περιλάβαμε ζευγάρια ΨΜ όταν η διαφορά στη σημασία ανάμεσά τους προκύπτει μόνο σε λεξικές συνάψεις, όπως στην περίπτωση των “problem / πρόβλημα,” που γίνονται ΨΜ μόνο στις συνάψεις “problem child” (= παιδί με μαθησιακές δυσκολίες ή προβλήματα συμπεριφοράς) και “problem page” (= συμβουλευτική στήλη). Ωστόσο, δεν περιλάβαμε σημασίες στις οποίες οι ΨΜ προκύπτουν όταν η αγγλική λέξη χρησιμοποιείται ως επωνυμία προϊόντος, όπως “corona” ως επωνυμία μάρκας πούρων και ως επωνυμία μάρκας μπύρας.

Πολλές λέξεις εμφανίζονται σε πολυάριθμες λεξικές συνάψεις. Για να κρατήσουμε το μέγεθος των λημμάτων σε λογικά πλαίσια, περιλάβαμε στο κυρίως λήμμα μόνο λεξικές συνάψεις έως τρεις λέξεις. Ενίοτε, εκτενέστερες εκφράσεις που είναι ιδιαίτερα συχνές δίνονται στις υποσημειώσεις. Τέλος, δεν περιλάβαμε λεξικές συνάψεις που αποτελούν κατά λέξη μετάφραση από τη μία γλώσσα στην άλλη, ακόμα και όταν δεν είναι συνθετικές (δηλ. το νόημά τους δεν αντιστοιχεί στο άθροισμα των επιμέρους σημασιών των λέξεων που τις απαρτίζουν και της συντακτικής τους δομής), αφού, καθώς αποτελούν ακριβή μετάφραση η μία της άλλης, δεν αναμένεται να αποτελέσουν πρόβλημα για τον αναγνώστη, όπως “crocodile tears / κροκοδίλια δάκρυα,” “rhetorical question / ρητορική ερώτηση” και “russian roulette / ρώσικη ρουλέτα.” Στο τέλος του λεξικού παρατίθεται αλφαβητικός κατάλογος όλων των λημμάτων.

2.2 Δομή των λημμάτων

Ακολουθώντας την πρακτική που έχουν καθιερώσει πρόσφατα λεξικά ΨΜ σε άλλες γλώσσες (Van Roey, Granger & Swallow 1995, Allas, Anvelt & Veldi 2005), χωρίζουμε τα λήμματα σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος (που σημειώνεται ως Α) περιλαμβάνει τις σημασίες της αγγλικής και της ελληνικής λέξης που είναι ΑΜ, δηλαδή εκείνες για τις οποίες η αγγλική λέξη μπορεί να αποδοθεί από την ελληνική φωνολογικά παρόμοια λέξη. Το δεύτερο μέρος (που σημειώνεται ως Β) περιλαμβάνει τις σημασίες των δύο λέξεων που είναι ΨΜ, δηλαδή εκείνες για τις οποίες η αγγλική λέξη δεν μπορεί να αποδοθεί από την ελληνική φωνολογικά παρόμοια λέξη.

Και στα δύο μέρη οι σημασίες παρατίθενται σε γενικές γραμμές προχωρώντας από τις κυριολεκτικές/συγκεκριμένες στις μεταφορικές/αφηρημένες, και από τις πιο γενικές χρήσεις στις πιο εξειδικευμένες (ορολογία). Οι λεξικές συνάψεις δίνονται κατά κανόνα στο τέλος του λήμματος και μόνο στο Β μέρος.

Κάθε λήμμα είναι δομημένο σε δύο στήλες. Στην αριστερή στήλη δίνεται ένα αγγλικό παράδειγμα που περιλαμβάνει το αγγλικό μέλος του ψευδόφιλου ζεύγους (σε έντονους χαρακτήρες), ενώ στη δεξιά στήλη δίνονται τα μεταφραστικά ισοδύναμα του αγγλικού μέλους στα ελληνικά. Όταν η αγγλική λέξη αποτελεί συντομογραφία εκτενέστερης έκφρασης (όπως το “divan” αντί του “divan bed”), η εκτενέστερη έκφραση παρατίθεται σε παρένθεση στο τέλος του παραδείγματος μετά τη λέξη “also.”

Τέλος, οι υποσημειώσεις χρησιμοποιούνται για την παράθεση εκτενέστερων ή παροιμιακών εκφράσεων που εξαιτίας της συχνότητάς τους είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για τον προχωρημένο μαθητή (βλ. παρ. 2.1). Στοχεύοντας στις ανάγκες του ιδίου, παραθέτουμε στις υποσημειώσεις ειδικότερες σημασίες μιας σημασίας που περιλαμβάνεται ήδη στα μέρη Α ή Β, όπως “credit card” (= πιστωτική κάρτα) και “debit card” (= κάρτα αυτόματης χρέωσης) που προσδιορίζουν περαιτέρω εναλλακτικές σημασίες της σημασίας Α.3 του “card” (= κάρτα).

2.3 Επιλογή των παραδειγμάτων

Η επιλογή των παραδειγμάτων που δίνονται στην αριστερή στήλη κάθε λήμματος έγινε με βάση δύο βασικά κριτήρια. Πρώτον, η αγγλική λέξη έπρεπε να εμφανίζεται σε ένα περιεχόμενο χαρακτηριστικό για την υπό συζήτηση σημασία· και δεύτερο, δεδομένης της πλήρωσης του πρώτου κριτηρίου, το παράδειγμα έπρεπε να είναι απλό και άμεσα κατανοητό. Τα παραδείγματα προέρχονται στην πλειονότητά τους από το British National Corpus. Όταν ήταν αδύνατο να βρεθεί σε αυτό το σώμα κειμένων κατάλληλο παράδειγμα, αναζητήθηκαν παραδείγματα στο διαδίκτυο και σε άλλα έντυπα μέσα.

Τα παραδείγματα έχουν ενίοτε συμπτυχθεί ως προς το μήκος και απλοποιηθεί ως προς τη γραμματική τους δομή. Επίσης έχουν αποφευχθεί ασυνήθιστες λέξεις που θα δυσχέραιναν την κατανόηση της πρότασης, καθώς και ορισμοί και εμπορικές επωνυμίες. Ωστόσο, διατηρήθηκαν τα ονόματα επιφανών προσωπικοτήτων εφόσον συμβάλλουν στην κατανόηση του παραδείγματος (και κατ’επέκταση, της αγγλικής σημασίας υπό συζήτηση). Για παράδειγμα, η ονομαστική αναφορά στη συγγραφέα Jane Austen σε παράδειγμα σημασίας του λήμματος “canonical / κανονικός” (“Earlier texts, including texts by canonical writers like Jane Austen, suggest that so-called “singular they” was also used as a generic”) παρέχει μια ζωντανή ένδειξη της υπό συζήτηση σημασίας του “canonical.” Ονόματα λογοτεχνικών και μουσικών έργων, καθώς και ονόματα κέντρων (εστιατόρια κλπ.) αναγράφονται με πλάγιους χαρακτήρες με σκοπό την εύκολη αναγνώρισή τους από τον χρήστη.

2.4 Μεταφραστικά ισοδύναμα

Στη δεξιά στήλη κάθε λήμματος παρέχονται μεταφραστικά ισοδύναμα για κάθε σημασία της αγγλικής λέξης. Αυτά παρατίθενται σε σειρά κατάλληλότητας για να αποδώσουν την αγγλική λέξη / έκφραση που εμφανίζεται με έντονους χαρακτήρες στο παράδειγμα της αριστερής στήλης. Το πιο κατάλληλο μεταφραστικό ισοδύναμο δίνεται πρώτο και με έντονους χαρακτήρες, ενώ επιπλέον ισοδύναμα δίνονται σε παρένθεση. Αυτό σημαίνει ότι κάποια από αυτά τα ισοδύναμα μπορεί να μην είναι κατάλληλα για την απόδοση της λέξης στο συγκεκριμένο παράδειγμα, αλλά αφορούν την απόδοση της ίδιας σημασίας σε άλλα περικείμενα. Όταν δύο λέξεις χωρίζονται από μία κάθετο (/) στο προτεινόμενο ισοδύναμο, οι δύο λέξεις αλληλοϋποκαθίστανται, δηλαδή η μία μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντί της άλλης. Μέρη του πρώτου μεταφραστικού ισοδυνάμου που δίνονται με βαρείς χαρακτήρες και σε παρένθεση είναι προαιρετικά και μπορεί να προστίθενται σε κάποια περικείμενα ενώ παραλείπονται από άλλα. Αντίστροφα, περαιτέρω πληροφορίες που δίνονται με κανονικούς (όχι έντονους) χαρακτήρες και σε παρένθεση μετά το πρώτο ισοδύναμο αποτελούν είτε πρόσθετα μεταφραστικά ισοδύναμα, είτε επεξήγηση του πρώτου μεταφραστικού ισοδυνάμου.

Γενικά, προσπαθήσαμε να παρέχουμε επαρκή αριθμό μεταφραστικών ισοδυνάμων, που να καλύπτουν το φάσμα των περικειμένων στα οποία μπορεί να εμφανιστεί μια συγκεκριμένη σημασία, αποφεύγοντας ταυτόχρονα την απλή συσσώρευση συνωνύμων του πρώτου μεταφραστικού ισοδυνάμου. Κατευθυντήρια αρχή στην επιλογή μεταφραστικών ισοδυνάμων στάθηκε η παράθεση ενός αριθμού ισοδυνάμων ικανού να δώσει στο χρήστη την ‘αίσθηση’ της υπό συζήτηση σημασίας της λέξης, και όχι ο καταρτισμός ενός πλήρους ή περιοριστικού καταλόγου ισοδυνάμων. Όταν συναντά μια σημασία μιας λέξης στα πλαίσια ορισμένου κειμένου, ο χρήστης μπορεί να επιλέξει ανάμεσα στα προτεινόμενα ισοδύναμα ή να τα προσαρμόσει κατά την κρίση του, ή τέλος να προτείνει κάποιο δικό του ισοδύναμο, με βάση τις ενδείξεις που παρέχουμε.

Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 2, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στις ανάγκες του μεταφραστή, προσπαθήσαμε να προτείνουμε μονολεκτικά μεταφραστικά ισοδύναμα που μπορούν να ενσωματωθούν εύκολα στην υπό μετάφραση πρόταση. Για τον ίδιο λόγο, προτείνουμε όσο είναι δυνατόν μεταφραστικά ισοδύναμα της ίδιας γραμματικής κατηγορίας. Επίσης, δώσαμε προτεραιότητα σε ισοδύναμα που ανήκουν στο ίδιο υφολογικό επίπεδο, και έτσι αποδίδουν όχι μόνο το δηλωτικό αλλά και το συνδηλωτικό (συγκινησιακό) νόημα της αγγλικής λέξης. Με αυτό τον τρόπο, αποφεύγεται η ανάγκη επανάληψης υφολογικών λεξικογραφικών ενδείξεων που χαρακτηρίζουν την αγγλική λέξη από την αριστερή στη δεξιά στήλη όπως, λόγου χάριν, *derogatory* (= μειωτικός), αφού κατά κανόνα το μεταφραστικό ισοδύναμο που προτείνεται σ’ αυτή την περίπτωση είναι επίσης μειωτικό στα ελληνικά. Τέλος, όταν το προτεινόμενο ισοδύναμο στα ελληνικά είναι μεταφορικό, δίνεται μέσα σε εισαγωγικά («»).

2.5 Λεξικογραφικές ενδείξεις

Σε αυτό το λεξικό χρησιμοποιούνται τέσσερα είδη ενδείξεων: ενδείξεις γραμματικής κατηγορίας, ενδείξεις που αναφέρονται σε γεωγραφικά καθορισμένες ποικιλίες της αγγλικής, υφολογικές ενδείξεις, και ενδείξεις που προσδιορίζουν συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα.

Οι γραμματικές ενδείξεις τοποθετούνται κατά κανόνα σε παρένθεση στο τέλος του τίτλου του λήμματος. Εξάιρεση αποτελεί η ένδειξη *modifier*, που αναφέρεται στη χρήση ορισμένων ουσιαστικών ως επιθέτων και τοποθετείται μετά τη συγκεκριμένη σημασία της αγγλικής λέξης που χρησιμοποιείται κατ'αυτόν τον τρόπο. Οι ενδείξεις (*usu.*) *plural* και (*usu.*) *singular* δηλώνουν ότι η αγγλική λέξη (συνήθως ή αποκλειστικά) εκφράζει τη συγκεκριμένη σημασία όταν εμφανίζεται στον πληθυντικό ή τον ενικό αριθμό αντίστοιχα. Όταν μια αγγλική λέξη χρησιμοποιείται ως μετρήσιμο ουσιαστικό (*mass noun*), η γραμματική αυτή σημασία αποδίδεται (συχνά ως πληθυντικός αριθμός) με τη βοήθεια του κατάλληλου μεταφραστικού ισοδυνάμου, με αποτέλεσμα να αποφεύγεται η ανάγκη χωριστής σήμανσης αυτών των χρήσεων. Οι υπόλοιπες ενδείξεις δίνονται με πλάγιους χαρακτήρες σε παρένθεση στο τέλος του αγγλικού παραδείγματος.

Οι ενδείξεις που αναφέρονται στο ύφος και σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα αναγράφονται πλήρεις και όχι βραχυγραφημένες, με σκοπό τη διευκόλυνση του χρήστη, ώστε να αποφεύγεται η ανάγκη συνεχούς αναδρομής σε ένα κατάλογο βραχυγραφιών. Για τον ίδιο λόγο, συγχωνεύονται κάποιες ενδείξεις που μπορεί να εμφανίζονται με διαφορετικές μορφές σε άλλα λεξικά. Έτσι, η ένδειξη *AmE* (=American English) αναφέρεται στην ποικιλία της αγγλικής που ομιλείται στη Β. Αμερική (ΗΠΑ και Καναδάς—εντούτοις, κάποιες χρήσεις που απαντώνται μόνο στον Καναδά φέρουν την ένδειξη *Canadian*). Με το ίδιο σκεπτικό, οι ενδείξεις *archaic*, *dated* και *old-fashioned* συγχωνεύονται στην ένδειξη *old-fashioned*, και καλύπτουν σημασίες μιας λέξης που είναι ακόμα σε χρήση αλλά ακούγονται απηρχαιωμένες. Σε αντίθεση, η ένδειξη *historical* καλύπτει σημασίες μιας λέξης που ήταν τρέχουσες σε προγενέστερες περιόδους αλλά έχουν πλέον εκπέσει. Ως επί το πλείστον τέτοιες «ιστορικές» σημασίες μιας λέξης απαντώνται σήμερα σε παλιότερα κείμενα. Τέλος, οι ενδείξεις *poetic* και *literary* όταν λειτουργούν υφολογικά έχουν συγχωνευθεί, καθώς δεν γίνεται διάκριση ανάμεσα σε έμμετρο και πεζό λογοτεχνικό λόγο. Ωστόσο, η ένδειξη *literary* διατηρείται όταν αναφέρεται στη λογοτεχνία ως γνωστικό αντικείμενο. Ένας πλήρης αλφαβητικός κατάλογος των λεξικογραφικών ενδείξεων που έχουν χρησιμοποιηθεί βρίσκεται αμέσως μετά από αυτή την εισαγωγή.

2.6 Ορθογραφία

Σε αυτό το λεξικό, ακολουθείται η βρετανική ορθογραφία για τις αγγλικές λέξεις. Συγκεκριμένα, για τις αγγλικές λέξεις υιοθετούνται οι ορθογραφικές συμβάσεις του *New Oxford Dictionary of English* (Oxford: Oxford University Press, 1999), ενώ για τις ελληνικές οι ορθογραφικές συμβάσεις του *Λεξικού της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* (Αθήνα: Κέντρο Λεξικογραφίας, 1998).

Βιβλιογραφικές αναφορές

Allas, Age, Ilmar Anvelt και Enn Veldi (2005) *Inglise-Eesti eksitussõnastik*. Tartu: Studium.

Van Roey, Jacques, Sylviane Granger και Helen Swallow (1995) *Dictionnaire des / Dictionary of faux amis: français-anglais—English-French*. Louvain la Neuve: Duculot. Δεύτερη έκδοση.

Η Επιμελήτρια
Μαρίνα Τερκουράφη

INTRODUCTION

1. *What are False Friends?*

As languages, like living organisms, evolve and change, they become inter-related in various ways. False friends are the result of such encounters between languages. Definitions of false friends in the literature are many and varied. To keep matters simple, false friends may be informally defined as words belonging to different languages whose phonological forms resemble each other, but whose meanings diverge to various degrees.

False friends typically come about through a process of borrowing. Such borrowing may concern independent borrowing of a word from Language A into Languages B and C, as with the Latin word “arena,” which has been independently borrowed into English as “arena” and into Greek as “ἀρένα”; or it may concern the direct borrowing of a word from Language A into Language B, as with Greek “λεξικό(v)” borrowed into English as “lexicon,” and English “film” borrowed into Greek as “φιλμ.” As becomes obvious from these examples, such borrowings represent a process of cultural as much as linguistic exchange between languages. Thus, areas of knowledge cultivated to a high level, or at an earlier time, in a particular culture, such as philosophy, mathematics, and medicine in ancient Greece, often account for the greater part of borrowings from that language into others. Conversely, English loanwords into Greek prevail in areas such as technology. Yet in other fields of human activity, both languages appear to have borrowed terms from those languages/cultures in which these activities have been cultivated to a high level, such as French in the case of the culinary arts, and Italian in the case of music. As a lexical item is transplanted into its new environment, it may retain part of its original meaning, but it may also develop, through expansion or specialisation of meaning, as well as through pejoration or amelioration, new senses and/or connotations, inexistent in the original lexical item.

When two languages are genetically related, as with English and Greek, both of which belong to the Indo-European family of languages, the emergence of false friends may not involve borrowing, but the independent development of a single lexical stem in the ‘mother’ language into similarly sounding lexical items in the two ‘descendant’ languages. This is the case with English “new” and Greek “νέος,” which are traced back to the same Indo-European root shared by Sanskrit *nava*, Latin *novus*, and Greek *neos*. The Modern Greek word is inherited directly from its Ancient Greek predecessor, while the Modern English word is the descendant of Old English *niwe*, *neowe*, of Germanic origin.

Yet other times, the cross-linguistic phonological resemblance between two lexical items may be completely accidental, as with Greek “τόπι” (= ball) and English “topi” or “topee” (= a hat, in Indian English).

By arising in all these ways, false friends both enrich the expressive repertoires of the languages to which they belong, and become a major headache for the foreign language learner, as well as the translator, who must at all times be on their guard not to be misled by the partial resemblances between the two words into identifying the entire ranges of their senses and uses.

2. *False Friends in this dictionary*

Our primary concern in compiling what is, to the best of our knowledge, the first English-Greek dictionary of False Friends has been to combine as comprehensive a coverage as possible with user-friendliness. Emphasis on comprehensiveness compelled us to find ways to include as many different entries as possible, and to this end both the nature of the entries and their length had to be kept under check. Grammatical considerations and frequency estimates helped us in this respect (see *Selection of entries* and *Selection of examples*). Emphasis on user-friendliness also dictated many of our decisions, as with the treatment of translational equivalents, and of labels, and the use of notes (see *Structure of entries*, *Translational equivalents* and *Labels*).

At all times, we have prioritised the perspective of the user of this dictionary. We perceive this user to be a native Greek speaker who has reached a level of proficiency in English that allows him/her to suspect the presence of a false friend, but may well need some help with determining its exact meaning and/or coming up with an appropriate translational equivalent. Keeping with our concern to assist this user with expanding his/her understanding of the language, we sometimes provide (in parentheses) short explanations of terms that include culture-specific references with which a non-native speaker cannot be expected to be familiar, as with “lord / λόρδος = λόρδος (τιμητικός τίτλος που απονέμεται από τη βασίλισσα ή κληρονομείται).” Through the selection of examples, we have also tried to ensure that particular senses of a word appear in their most characteristic contexts. To this end, examples are sometimes edited for length and grammatical simplicity, making them easier to read and, hopefully, recall.

At the same time, we have not totally shied away from the needs of the professional translator. Thus, we have favoured single-word translational equivalents that may be easily integrated into a sentence over periphrastic ones, even when the latter may be, strictly speaking, more accurate (and are, then, given in parentheses). This is the case, for example, with “tunnel vision” translated as “όραση δίκην τηλεσκοπίου”, for which “χαρακτηριστική στένωση των οπτικών πεδίων με αποτέλεσμα ο ασθενής να βλέπει σαν μέσα από σωλήνα” is more accurate. Specialised terminology has also been included when the specialised term constitutes one sense of a word which has also other, more general senses current in the language (see, e.g., the legal sense of “delivery”, or the medical sense of “version”). In these cases, we have often consulted with specialists to suggest the most appropriate translational equivalent in Greek. Nevertheless, the fact remains that this dictionary is addressed to the general user, and not intended to cover the needs of any particular discipline, or supplant the need to consult specialised dictionaries. As such, its principal utility to the translator will be as a first port of call providing him/her with a useful indication as to the meaning of a specialised term, which s/he can then seek in dedicated dictionaries of terminology.

2.1 *Selection of entries*

No doubt the actual number of pairs of false friends between English and Greek is greater than the approximately 1,000 entries found in this dictionary. To start with, in this first edition of the dictionary, we have focussed only on words that are false friends from English into Greek, that is, English lexical items whose range of senses exceeds the range of senses of their Greek counterparts, such that some (or all) of the senses of the English lexical item cannot be rendered by the corresponding Greek

lexical item. When all senses of the English lexical item could be rendered by the corresponding Greek lexical item, the two were considered to be ‘true’ friends for our present purposes, and the pair was not included in the dictionary. In a future edition of the dictionary, we would like to include also those words (and senses) which are false friends from Greek into English, that is, in virtue of the Greek lexical items engendering some senses that must be rendered by other lexical items in English.

However, even such a move will only increase the comprehensiveness of coverage of the dictionary rather than ensure its completeness. This is because the line between a momentary code-switch into another language to fulfil a particular communicative need and a proper borrowing of a word from another language is very fine, and can only be drawn on conventional grounds, such as the inclusion of the two words in established dictionaries. This makes the number of false friends between any two languages at any one time open-ended and hardly static. In contemporary terms, the recent rise of English (in its various regional guises) as a global language, aided by the spread of technology and the World Wide Web, makes the creation of new pairs of false friends, especially between English and other languages, an ongoing process. The immediate relay of news “as it happens” by international news corporations adds to this trend. Which of these freshly borrowed lexical items (such as the recent “tsunami”) will survive into the languages that borrow them is a matter for history to decide. However, as with all dictionaries, a dictionary of false friends is only an attempt to “photograph” and “freeze in time” the surrounding linguistic circumstances. In compiling the list of words to be included in the present dictionary, we have leaned toward conservatism, and have generally shied away from accepting as false friends pairs of lexical items unless both items are listed in the latest monolingual English and Greek dictionaries.

Fortunately, the latest technology is not only responsible for complicating the lives of lexicographers by enhancing the possibilities for cultural and linguistic exchanges between peoples, but also a great aid to lexicographic practice. Thus, in compiling the current list of entries, when printed and online editions of established dictionaries did not fully cover our linguistic intuitions, we have also referred to electronically available corpora (the British National Corpus, and the Hellenic National Corpus) as well as the internet, both in deciding whether to include particular pairs of similar sounding lexical items as false friends, and in determining the range of their senses, and frequency of occurrence of each sense.

As a general principle, we have included pairs of false friends when both could occur in a context that made confusion between them likely. To determine this, we appealed first and foremost to the etymological criterion, that is, whether the two words are etymologically related. Nevertheless, the etymological criterion was not considered adequate in and of itself to include pairs of false friends in this dictionary, but had to be complemented by phonological similarity, and the likelihood of confusion in some contexts. Occasionally, pairs of false friends were included despite not fulfilling the etymological criterion, if the latter two factors applied, as in the case of “paragon / παράγοντας.” On the other hand, Greek “τόπι” (= ball) and English “topi” or “topee” (= a hat, in Indian English) were not included, despite exhibiting (accidental) phonological similarity, as it was judged that confusion between them is unlikely. Finally, bearing in mind that words (borrowed or inherited) are adapted to the (different) phonological systems of their respective languages, and that, as a result, “phonological similarity” is a matter of degree, the term is currently loosely used to cover both phonological and visual word recognition processes, a principle appealed to, for example, in the case of “psychic (/ˈsaɪkɪk/) / ψυχικός (/psiçiˈkos/).”

A further parameter increasing the likelihood of confusion between the English word and its Greek false friend concerns whether the two belong to the same grammatical class, making it impossible to distinguish between them on grammatical grounds, since both may fulfil similar syntactic roles within the sentence. Taking this parameter into account, we included only pairs of false friends belonging to the same grammatical class, and rejected false friend pairs that belong to different classes in the two languages, such as “ephemera (adj) / εφήμερα (n),” “ferry (v) / φέρι (μποτ) (n),” and “novel (adj) / νουβέλα (n).”

Appealing to the likelihood of confusion, we also included pairs of false friends when the divergence in meaning between them arises only in collocations, as in “problem / πρόβλημα,” which becomes a false friend only in the collocations “problem child” (= παιδί με μαθησιακές δυσκολίες ή προβλήματα συμπεριφοράς) and “problem page” (= συμβουλευτική στήλη). However, we did not include senses of a false friend pair where the English word is a brand name, as in “corona” in the sense of the brand of cigars, and in the sense of the brand of beer.

Several words appear in numerous collocations. To keep the size of individual entries within manageable proportions, we have included under the body of the entry only collocations up to three words. Sometimes, longer constructions which are particularly frequent in the language are included in the notes. Finally, we did not include established collocations in the two languages which are literal translations of each other, even when the collocations themselves are not compositional, since, being literal translations of each other, they can be expected not to create any problems for the reader, as with “crocodile tears / κροκοδίλια δάκρυα,” “rhetorical question / ρητορική ερώτηση” and “russian roulette / ρώσικη ρουλέτα.” An alphabetical index of all the entries is included at the end of the dictionary.

2.2 Structure of entries

Following established practice in recent dictionaries of false friends in other languages (Van Roey, Granger & Swallow 1995; Allas, Anvelt & Veldi 2005), we divide dictionary entries in two parts. The first part (signalled as “A”) lists those senses of the English and Greek words which are true friends, that is, where the English word can be satisfactorily rendered by the Greek similarly sounding one. The second part (signalled as “B”) lists senses of the two words which are false friends, that is, where the English word cannot be translated by the similarly sounding Greek one.

In both parts, senses are generally listed going from literal/concrete to metaphorical/abstract, and from generalised uses to specialised ones. Collocations are generally listed at the end of the entry, and only in part B.

Entries are structured in two columns. The left column cites an English example which includes the English member of the false friend pair (in **bold**), while the right one cites its translational equivalent(s) in Greek. Sometimes, the English word may occur as short for a longer expression, as with “divan” (short for “divan bed”). In such cases, the longer expression is cited (again in bold) in parentheses at the end of the example preceded by “also.”

Finally, notes afford us the opportunity to cite longer constructions (see 2.1 above), or proverbial expressions that may, due to their frequency, be helpful to the advanced learner. With that same thought, we have included in the notes more specialised senses of a sense already listed under parts A or B, as with “credit card” and “debit card” which spell out alternative senses of “card” under sense A.3.

2.3 Selection of examples

Two main criteria guided the selection of English examples cited in the left-hand column of each entry. In these, the English word should appear in a context characteristic of the sense being illustrated; and, provided the previous criterion was upheld, the examples should be simple and immediately understandable. The majority of examples cited are taken from the British National Corpus. However, when no suitable example could be found therein, examples were sought in the World Wide Web and other printed material, such as books, periodicals and newsletters.

Examples were edited for length and simplicity, avoiding difficult words that would only obscure understanding of the whole sentence. Similarly, definitions and names of brands were avoided. However, names of famous people are retained when they contribute to understanding the example (and, by extension, the sense of the English word being illustrated). Thus, under the entry for “canonical / κανονικός”, mention of Jane Austen in the example (“Earlier texts, including texts by canonical writers like Jane Austen, suggest that so-called “singular they” was also used as a generic”) provides a vivid illustration of the sense of “canonical” being translated. To facilitate their recognition by the user, names of literary and musical works, as well as names of locales are italicised.

2.4 Translational equivalents

Translational equivalents of each sense of the English word are provided in the right-hand column. These are listed in order of suitability to translate the English word highlighted in the example in the left-hand column. The most suitable translational equivalent is given first and in bold, while further translational equivalents are cited in parenthesis. This means that some of these may not be suitable for the particular example, but will come in handy when translating the same sense in other contexts. When two words are separated by a slash (/) in the translational equivalent being proposed, this means that the two may be used interchangeably. Parts of the first translational equivalent in bold and in parentheses are optional parts which may be added in some contexts but left out in others. Conversely, further information which is not in bold and is cited in parenthesis after the first translational equivalent provides either further translational equivalents, or an explanation of the first translational equivalent.

In general, we have tried to strike a balance between providing a sufficient number of translational equivalents that cover the range of contexts in which a certain sense might appear, and piling up synonyms of the first translational equivalent simply for the sake of piling them up. Our guiding principle when selecting translational equivalents has been to provide a sufficient number for the user to gain a ‘feel’ for the sense of the word being illustrated, rather than to provide a list that is exhaustive or restrictive. When faced with a particular sense in a certain context, the user can proceed to select between them or adapt them as appropriate, or even come up with his/her own, guided by the indications which we provide.

As mentioned in section 2, paying particular attention to the translator’s needs, we have strived to provide single-word translational equivalents that may be easily inserted in the sentence being translated. For the same reason, we took particular care to provide translational equivalents of the same grammatical class as much as was possible. Similarly, we prioritised translational equivalents that correspond to the same register, rendering not only the denotational meaning of the English word, but also its connotational meaning. For this reason, labels such as *derogatory*

characterising the English word are not repeated from the left-hand column into the right-hand column, since, as a rule, this means that the translational equivalent being proposed will also be derogatory in Greek. Finally, when the translational equivalent proposed in Greek is figurative, it is placed in quotation marks («»).

2.5 Labels

Four types of labels are used in this dictionary. These include labels referring to grammatical class, labels referring to regional varieties of English, labels referring to register/style, and labels referring to particular subject areas.

Grammatical labels are generally placed in parenthesis at the end of the header in each entry. One typical exception to this is the label *modifier*, which refers to the use of some nouns as adjectives, and placed after the particular sense of the English word that may be so used. The labels *(usu.) plural* and *(usu.) singular* indicate that the English word (usually, or only) carries this sense when used in the plural or singular respectively. When a word is used as a mass noun in English, it is translated as such (often in the plural) in Greek, avoiding the need for separate labelling of these uses. All other labels are indicated in italics and placed in parenthesis after the English example.

To facilitate the user, labels referring to register/style and subject areas are listed in full rather than abbreviated, doing away with the need for continuous recourse to a list of abbreviations. For the same reason, some labels which may occur in several guises in other dictionaries are presently merged. Thus, *AmE* (=American English) refers to English as used in North America, encompassing both Canada and the U.S. (but some uses unique to Canada are indicated as *Canadian*). Similarly, the labels *archaic*, *dated* and *old-fashioned* appear in the present dictionary as *old-fashioned*, and refer to uses of a word that are still in use today but sound dated. These are contrasted to *historical*, which covers uses of a word that were current in earlier periods but have since fallen out of use. For the most part, *historical* uses of a word may be expected to be found in earlier texts. Finally, the labels *poetic* and *literary* referring to register/style have been merged, drawing no distinction between literature written in verse and prose. Nevertheless, the label *literary* has been retained when referring to literature as a subject area. An alphabetical list of all the labels is found directly after this introduction.

2.6 Spelling

Throughout the dictionary, English words are listed in their British spelling. The spelling of the *New Oxford Dictionary of English* has been adopted for English (Oxford: Oxford University Press, 1999), and the spelling of the *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* (Athens: Centre for Lexicography, 1998) for Greek.

References

- Allas, Age, Ilmar Anvelt and Enn Veldi (2005) *Inglise-Eesti eksitussõnastik*. Tartu: Studium.
- Van Roey, Jacques, Sylviane Granger and Helen Swallow (1995) *Dictionnaire des / Dictionary of faux amis: français-anglais—English-French*. Louvain la Neuve: Duculot. Second edition.

The Editor
Marina Terkourafi